

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

Μηνιαία ανεξάρτητη-αδέσμευτη ηλεκτρονική έκδοση,
σε θέματα Θεάτρου Σκιών, σάτιρας και ευρύτερης ενημέρωσης
Περίοδος Α' Τεύχος 74 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Ποιοι παλιοί μάστορες της τέχνης έφυγαν τον ΝΟΕΜΒΡΙΟ

**30 Νοεμβρίου 1987: Μνήμη του караγκιοζοπαίχτη
Δημήτρη Μόλλα (1917-1987).**

Καταγόταν από την Αθήνα. Ήταν γιος και μαθητής του караγκιοζοπαίχτη Αντώνη Μόλλα. Είχε άριστη εγκυκλοπαιδική και πανεπιστημιακή μόρφωση, συγγραφικό ταλέντο και πολύπλευρη καλλιτεχνική δραστηριότητα. Συμμετείχε μαζί με τους Μάνθο Αθηναίο, Σταμάτη Γενεράλη και Γιώργο Μαμάη στην Αποθέωση του «Κατσαντώνη» της κινηματογραφικής ταινίας του Λάκη Παπαστάθη «Θεόφιλος». Διακρίθηκε επίσης για την έντονη πολιτική του δράση, εξαιτίας της οποίας οδηγήθηκε στην Μακρόνησο, ενώ μνημειώδες θεωρείται το βιβλίο του «Ο Καραγκιόζης μας: Ελληνικό Θέατρο Σκιών», που εκδόθηκε δεκαπέντε χρόνια μετά από το θάνατό του.

ΑΛΟΓΟΚΡΙΤΕΣ ΓΝΩΜΕΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Δείξε μου με μια εικόνα την έννοια
της πιο δύσκολης καρούμενης ημέρας.
Γι' αυτόν που γυρίζει.
Γι' αυτόν που περίμενε.
Γι' αυτόν που δεν θα γυρίσει
και κυρίως...
Γι' αυτούς που ήλπιζαν πως θα γυρίσει.

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Πάνος Β. Καπετανίδης
Τηλέφωνο: 210 46 16 664

Διόρθωση κειμένων:

Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης

Εξώφυλλο:

Νικόλας Πέππας

Τα κείμενα, που φιλοξενούνται
στο ψηφιακό έντυπο “Ο
Καραγκιόζης Αλογόκριτος”,
εκφράζουν τις προσωπικές
απόψεις των συντακτών τους,
κάτι που δεν συνεπάγεται
υποχρεωτικά και την αποδοχή
τους από τους υπεύθυνους
της ύλης του.

ΑΛΟΓΟΚΡΙΤΕΣ ΓΝΩΜΗ

του Μιχάλη Ζαχαρή

"ΟΙ ΙΔΕΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΥΤΑΠΑΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΘΟΛΟΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ"

Στη σύγχρονη κοινότητα των καλλιτεχνών παρατηρείται ολοένα και περισσότερο η παρουσία των λεγόμενων «φασαίων».

Για όσους δεν ξέρουν την σημασία της έννοιας «**φασαίος**», η αρχική σημασία της λέξης σήμαινε τον άνθρωπο που πήγαινε σε εκδηλώσεις και έκανε δραστηριότητες ή διάβαζε βιβλία, για τη «**φάση**», χωρίς να γνωρίζει το πραγματικό τους περιεχόμενο.

Στις μέρες μας, η λέξη «φασαίος» είναι συνώνυμο της λέξης «**θολοκουλουριάρης**».

Πρόκειται για πρόσωπα, που έχουν παρεισφρήσει πλέον σε κάθε μορφή τέχνης.

Από την παραδοσιακή μουσική και το δημοτικό τραγούδι μέχρι το ρεμπέτικο, το λαϊκό, το έντεχνο, σαφώς και το Θέατρο Σκιών.

Ναι, ναι και το Θέατρο Σκιών!

Όντας καλλιτέχνης του Θεάτρου Σκιών, ας εμβαθύνουμε σε αυτή τη μορφή τέχνης.

Παρατηρώ πολύ καιρό τώρα την «ξαφνική» άνοδό τους και προβληματίζομαι ιδιαίτερος...

Πρόκειται για άτομα που έχουν παρεισφρήσει λοιπόν στο χώρο του Θεάτρου Σκιών, χωρίς να γνωρίζουν την ιστορία του, τη μυσταγωγία του, το υπόβαθρο των χαρακτήρων και την εποχή που αυτοί δρουν.

Εν ολίγοις, προσπαθούν να παρουσιάσουν **ένα δικό τους «Θέατρο Σκιών» που δεν έχει καμία σχέση με τη λαϊκή παράδοση.**

Παρατηρώ μια στάση «δήθεν» προοδευτική, χωρίς καμία ουσιαστική παιδεία και χωρίς πραγματική εμβάθυνση στο αντικείμενο της τέχνης και του ελληνικού πολιτισμού.

Η σχέση τους με την τέχνη του Καραγκιόζη, παραμένει επιδερμική και επιφανειακή και άκρως συντηρητική και αυτό με λυπεί ιδιαίτερος.

Δήθεν επιστροφή στις ρίζες, με μπόλικη δόση μεταμοντερνισμού...

Δήθεν προοδευτικότητα...

Δήθεν κουλτούρα...

Δήθεν τέχνη...

Δήθεν πολιτισμός...

Δηθενιά σε όλο της το μεγαλείο και δεν συμμαζεύεται.

Μα καλά!

Δεν κούρασε όλο αυτό το καρκίνωμα;

Κανείς δεν πήρε χαμπάρι τίποτα;

Οι δήθεν πρωτοπόροι και αντισυμβατικοί καλλιτέχνες καταλήγουν να αναπαράγουν μια τόσο συντηρητική τέχνη, **άνευ υπόβαθρου**, χειρότερη από τους «ήδη» υπάρχοντες συντηρητικούς του είδους, πουλώντας **φύκια για μεταξωτές κορδέλες!**

Σε ποιους τα πουλάνε;

Σε όποιον **«χάφτει»** και καταναλώνει αυτού του είδους την υποκουλτούρα.

Στις «απαίδευτες» μάζες δηλαδή.

Ωστόσο, αυτό που βλέπω προς το παρόν να τους ενδιαφέρει είναι μια επιμονή (για να μην πω αρρωστημένη εμμονή), να αρέσουν στο μικρόκοσμό τους, να κερδίσουν την αποδοχή μιας περιορισμένης κλίκας, παρά να επιλέξουν να επικοινωνήσουν πραγματικά με το λαϊκό κοινό που αγαπά και σέβεται την τέχνη αυτή.

Έτσι δυστυχώς, η τέχνη δεν απελευθερώνεται και δεν εμπνέει κανέναν, παρά μόνο μια μικρή ομάδα μίζερων ακολούθων τους.

Αντίθετα, φυλακίζεται στη «δηθενιά» και στη «συντηρητικούρα» όσων κρύβονται πίσω από το μανδύα της προοδευτικότητας, της εξέλιξης και της κουλτούρας.

Έχουμε ευθύνη όλοι μας!

Ο καθένας μας ξεχωριστά!

Ποιους στηρίζουμε και γιατί;

Ο πολιτισμός θέλει **αυθεντικούς εργάτες της τέχνης** και όχι ανθρώπους που τον υποβαθμίζουν...

Το Θέατρο Σκιών είναι φιλικό προς την καινοτομία, την οποία επιδιώκει κιόλας.

Όπως οι παλιοί μάστορες ήταν πρωτοπόροι για την εποχή τους, αυτό πρέπει να επιδιώξουμε και εμείς για το σήμερα και να πορευτούμε στο μέλλον με αυτό.

Με σοβαρότητα, με εργατικότητα και καθαρότητα!

Αν δεν μπορείτε να σταθείτε καθαροί στο σώμα, σταθείτε τουλάχιστον καθαροί στην ψυχή, χωρίς τις εμμονές και τις ιδεοληπτικές αυταπάτες που τη θολώνουν...

Φινίτο!

ΖΟ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΟ

Μπορεί το ρεπερτόριο του νεοελληνικού Θεάτρου Σιών να συζητήσει τις εφηβικές ηλιμίες της σημερινής εποχής;

Η απάντηση ίσως να μην βρίσκεται γαόν τόσο στην υψηλότητα, όηλασθή στο πιο χνωστό και λαοφιλές θεματικό είδος του Καρκαχιούζη.

Διότι αφενός ο υψηλός ρυθμός των περισσότερων ιστοριών από αυτές τις υψηλότητες απευθύνεται κατά κύριο λόγο στις παιδικές ηλιμίες.

Και διότι αφετέρου αιόμα και οι υποθέσεις αυτών των παραδοσιακών υψηλών ιστοριών δεν βρίσκονται γαόν μοντά στα εφηβικά ενδιαιφέροντα.

Αντιθέτως, όμως, θα λέγαμε ότι τα ηρωικά και τα λαοκραφικά έρχα είναι πιο κοντά στις θεματικές των σύγχρονων εφήβων.

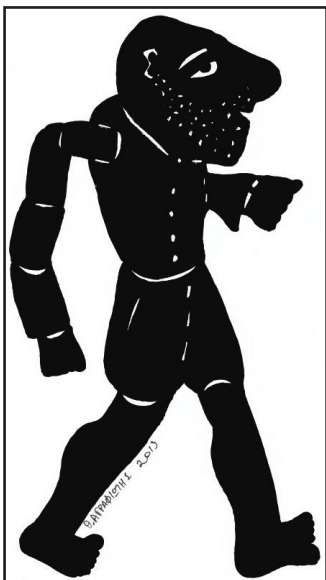
Αφενός διότι τα μεν ηρωικά έχουν να υάνουν με θεματικές της νεότερης ελληνικής ιστορίας.

Και αφετέρου διότι τα λαοκραφικά έρχα έχουν συνήθως ένα δυνατό μύθο, ο οποίος διέπτεται συχνά και από θεοκραχισμό (γέρα από το λαοκραφικό) περιεχόμενο.

Η δε αυτονόητη παρουσία του Καρκαχιούζη, στα ηρωικά και τα λαοκραφικά έρχα, διασφαλίζει, όπως και να έχει, το υψηλό στοχείο της παράστασης.

Τα οπτικά και λευτικά υαμύματα του ηρωτικού και ιδίως τα γαμπαλα εφουοαχόματα του συνδύζουν έτσι το υψηλό με το ηρωικό-λαοκραφικό στοχείο.

Κατά συνέπεια, τα ηρωικά-λαοκραφικά έρχα έχουν υάτι παραπάνω να δώσουν στους σημερινούς εφήβους, με αποτέλεσμα να προυρίνονται από τις υψηλότητες.

Υποθέτουμε, εξάλλου, ότι οι μετέπειτα εφήβοι, ως παιδιά, έχουν ήδη δει υάτιοις παραστάσεις Καρκαχιούζη, χωντανά υατά προτίμηση, αντί για το διαδύτυο.

Κατά συνέπεια, χωνρίζουν την ατόφια υψηλότητα, είτε δράσης, είτε ρυθμού, από την παιδική τους υόλας ηλιμία.

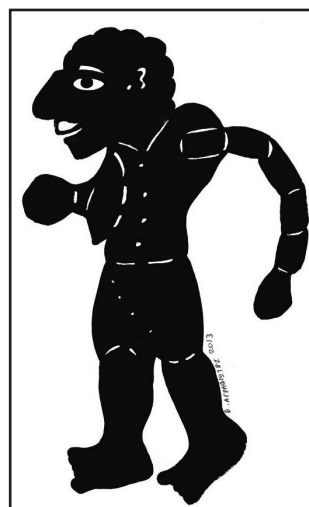
Άρα είναι σε θέση, στην εφηβική τους ηλιμία, να γάνε ένα υαρά παράγω και να χωνρίσουν υάτι διαφορετικό και γέρα από την παραδοσιακή υψηλότητα.

Εξάλλου, υτάχουν και υψηλότητες του Αριστοφάνη στον μπερντέ, υάτι που σημαίνει ότι η υψηλότητα δεν απουσιάζει τελικά εντελώς στην εφηβική ηλιμία.

Όπως επίσης και υάτιοι παραδοσιακή υψηλότητα υαδαρού λόγου και με στοχευμένα υονωυικά και λαοκραφικά νοήματα, όπως π.χ. ο «Φούρναρης».

Όχι όμως και μια τυχαία επηρεχμένη υψηλότητα, υάτι που σημαίνει ότι τελικά αιόμα και η υασιική υψηλότητα λόγου θα μας απασχολήσει στο επόμενο τεύχος.

Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης
(Πατριός ή Πατριός)

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ & Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ (ΣΕ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

Το Θέατρο Σκιών κυριαρχεί στο χώρο της κυβερνητικής πολιτικής (κατά τις εφημερίδες), ενώ (σύμφωνα με αλιεύματα από το διαδίκτυο) η «Ελπίδα έρχεται» στην αντιπολίτευση...

ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ ΜΕ ΜΥΛΩΝΑΚΗ ΣΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ

Η πλειοψηφία αρνήθηκε την κλήση του, παρά το αίτημα του ίδιου να καταθέσει

Μανωλάκης ο
Βομβιστής

Πηγή: <https://www.sapsalis.gr/asteio/85429001>

74) Κείνο που με τρώει, κείνο που με σώζει

του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Χάσαμε και τον Νιόνιο...

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Κείνο που με τρώει, κείνο που με σώζει...

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Είναι που ονειρεύεσαι σαν εμένα...

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Είναι ένα από τα πιο σημαδιακά τραγούδια.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Είναι το τραγούδι μου, βρε μαλαγάνε.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ένα δώρο του Διονύση Σαββόπουλου.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Πάει, μας άφησε και αυτός.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Αιώνία του η μνήμη, ματάκια μου.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Εμ, κάπως έτσι, ταυτίστηκε και μαζί μου.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Έκανε και άλλα ωραία τραγουδάκια.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Συννεφούλα, συννεφούλα, να γυρίσεις...

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Σου ζητώ...

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Τι ζητάς;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Συζητώ μαζί σου για τους στίχους...

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ποιους τοίχους;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Και τριγύρνα με όσους θέλεις κάθε βράδυ.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Στους τοίχους.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Καραγκιόζη μου, είσαι άσχετος.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Εγώ;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Εσύ. Δεν έχεις την κουλτούρα του Διονύση.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Εγώ;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Εσύ. Έχεις μόνο το όνομα.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Εγώ; Το έχω.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ναι, αλλά δεν έχεις και τη χάρη.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Για κάνε μου τη χάρη.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Είσαι άχαρος.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Χτύπα ξύλο.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Τι χτυπάς το κεφάλι μου, βρε;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Που λες να με πάρει και εμένα ο Χάρος.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Εννοώ ότι δεν ξέρεις καν τα τραγούδια.

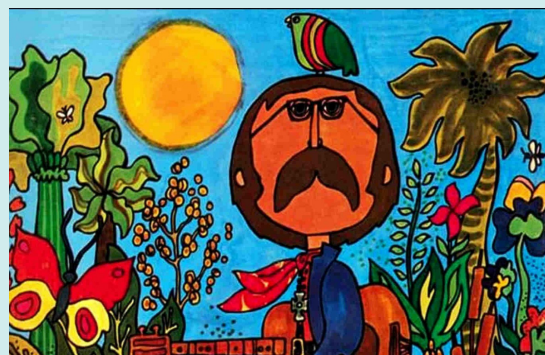
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ποιανού;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Του αείμνηστου Διονύση.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Του Νιόνιου;

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ναι. Δεν ξέρεις καν τη «Θάλασσα πλατιά».

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Εγώ κάνω πλάκα, αλλά ο άσχετος είσαι εσύ.

Μας στέλνει ζωγραφιές
ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΤΣΟΜΠΛΙΚΑΣ
από τα Γρεβενά

«17 Νοέμβρη & Ένα τανκ στο κρεβάτι μου»

του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

Έχει τονιστεί, κατά καιρούς, ότι η λαϊκή κωμωδία του ελληνικού κινηματογράφου, όπως και οι Έλληνες κωμικοί πρωταγωνιστές της, έλκουν την καταγωγή τους από τη θεματολογία, τη δομή και κυρίως τους τύπους του νεοελληνικού Καραγκιόζη.

Εμπνευσμένοι και από την επικαιρότητα του μήνα, ανατρέχουμε σε μια από τις τελευταίες παραγωγές της Φίνος Φιλμ, την κωμωδία «Ένα τανκ στο κρεβάτι μου», σε σενάριο και σκηνοθεσία Γιάννη Δαλιανίδη και με πρωταγωνιστή τον Κώστα Βουτσά, έναν από τους νεότερους εκπροσώπους της μεταπολεμικής γενιάς των Ελλήνων κωμικών και σε έναν αμιγώς «καραγκιοζίστικο» ρόλο.

Ο ήρωας του έργου είναι ένα φοβισμένο ανθρωπάκι, το οποίο, όμως, πράττει (με το δικό του τρόπο) τη δική του αντίσταση, απέναντι στη δικτατορία των Συνταγματαρχών. Ο φόβος του, κατά την περίοδο της Χούντας, πλανάται, με κωμική χροιά, καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, ιδιαίτερα στις σκηνές, κατά τις οποίες ο ήρωας ανεβοκατεβάζει, από το μαγαζί του, τις εικόνες των κρατούντων (όπως του Βασιλιά Κωνσταντίνου και του Παπαδόπουλου), ενώ ξεκαρδιστικές είναι και οι

σκηνές της παρακολούθησης των τηλεφώνων, αλλά και του ίδιου του Βουτσά, ως υπόπτου, από τις αρχές.

Η σημαντικότερη σκηνή της ταινίας, όμως, είναι (κατά τη γνώμη μας) αυτή που αναφέρεται στην εξέγερση του Πολυτεχνείου. Πρόκειται για μία σπανιότατη αναφορά της ελληνικής κωμωδίας στα γεγονότα εκείνης της εποχής, κάτι που σπάνιζε, γενικώς, ίσως επειδή η ελληνική κινηματογραφική κωμωδία είχε μπει στην περίοδο της παρακμής της ή ίσως επειδή το θέμα του **Πολυτεχνείου** έχει απασχολήσει, σοβαρότερα, κάποια άλλα κινηματογραφικά είδη, όπως το ντοκιμαντέρ.

Ωστόσο, οι ανωτέρω σκηνές της ταινίας είναι τόσο χιουμοριστικές, καθώς ο ήρωας τραυματίζεται (με αυτοθυσία) στα οπίσθιά του, όσο και συγκινητικές, σεβόμενες την «ιερότητα» των στιγμών. Ο τραυματισμός, επιπροσθέτως, του Βουτσά και η εικόνα του, ως ξαπλωμένου τραυματία, στο νοσοκομείο, παραπέμπουν σταθερά (αν μη τι άλλο) στο κωμικό σουρεαλιστικό στοιχείο του Καραγκιόζη και ο αείμνηστος Έλληνας κωμικός παραμένει αντάξιος της κωμικής παράδοσης του ξυπόλυτου ήρωα των σκιών.

Οι αστείες και διδακτικές Ιστορίες του Ναστραντίν Χότζα

Επιμέλεια κειμένων:
Πάνου Καπετανίδη

37. Μεταφυσικές ερμηνείες του Χότζα.

Μια μέρα, ήρθε ένας επισκέπτης στον Ναστραντίν Χότζα, με μια ερώτηση:

-Ναστραντίν Χότζα, πώς είναι ο τόπος από όπου προερχόμαστε εμείς οι άνθρωποι και πώς ο τόπος που πάμε;

- Ω, δήλωσε ο Ναστραντίν Χότζας, είναι ένα πολύ τρομακτικό μέρος.

-Γιατί το λες αυτό; ρώτησε ο επισκέπτης.

- Λοιπόν, όταν έρχονται από εκεί τα βρέφη, κλαίνει και όταν κάποιος είναι, για να πάει εκεί, φωνάζει.

38. Ο Χότζας παίζει το όργανό του.

Μια μέρα, ο Ναστραντίν Χότζας θέλησε να μάθει να παίζει ζουρνά και επισκέφθηκε ένα ζουρνατζή.

- Πόσο κοστίζει να με μάθεις να παίζω ζουρνά; ρώτησε ο Ναστραντίν Χότζας.

- Τριακόσιους ακτσέδες για το πρώτο μάθημα και εκατό ακτσέδες για τα επόμενα μαθήματα, απάντησε ο ζουρνατζής.

- Ακούγεται καλό, απάντησε ο Ναστραντίν Χότζας. Εγώ μπορώ να ξεκινήσω με το δεύτερο μάθημα. Ήμουν βοσκός, όταν ήμουν μικρό παιδί, για αυτό έχω ήδη κάποια εμπειρία στο σφύριγμα. Πρέπει να είναι αρκετά καλό για πρώτο μάθημα, έτσι δεν είναι;

39. Πληρώνω ό,τι αγοράζω.

Μια μέρα, ο Ναστραντίν Χότζας πήγε στην αγορά, για να αγοράσει καινούργια ρούχα. Πρώτα, δοκίμασε ένα παντελόνι. Δεν ήθελε το παντελόνι και το έδωσε πίσω στον καταστηματάρχη. Στη συνέχεια, προσπάθησε να δοκιμάσει ένα καφτάνι, που είχε ίδια τιμή με το παντελόνι. Ο Ναστραντίν Χότζας ήταν ικανοποιημένος με το καφτάνι και έφυγε από το κατάστημα. Προτού ανεβεί στον γάιδαρό του, για να πάει στο σπίτι, τον σταμάτησε ο καταστηματάρχης και ο βοηθός του.

- Δεν έχετε πληρώσει για το καφτάνι, δήλωσε ο καταστηματάρχης.

- Αλλά εγώ σου έδωσα το παντελόνι αντί για το καφτάνι, έτσι δεν είναι; απάντησε ο Ναστραντίν Χότζας.

- Ναι, αλλά τότε πληρώστε μου το παντελόνι, είπε ο καταστηματάρχης.

- Αλλά εγώ δεν αγόρασα κανένα παντελόνι», απάντησε ο Ναστραντίν Χότζας. Δεν είμαι τόσο ανόητος να πληρώσω

για κάτι που ποτέ δεν αγόρασα.

40. Το σαβουάρ βιβρ του Χότζα.

Μία φορά, ένας διάσημος φιλόσοφος και ηθικολόγος ήταν διερχόμενος από το χωριό του Ναστραντίν, όταν τον ρώτησε, αν υπήρχε ένα καλό μέρος, για να φάει. Πρότεινε μια θέση και ο μελετητής, πεινασμένος για συζήτηση, κάλεσε τον Ναστραντίν Χότζα να φάνε μαζί. Ευγνώμων, ο Ναστραντίν Χότζας συνοδεύει το φιλόσοφο σε ένα κοντινό εστιατόριο, όπου ζήτησε από το σερβιτόρο το πιάτο της ημέρας.

- Ψάρια! Φρέσκο ψάρι!" απάντησε ο σερβιτόρος.
- Φέρτε μας δύο, απάντησαν.

Λίγο αργότερα, ο σερβιτόρος έφερε μια μεγάλη πιατέλα με δύο μαγειρεμένα ψάρια, μεταξύ των οποίων το ένα ήταν αρκετά μικρότερο από το άλλο. Χωρίς να διστάσει, ο Ναστραντίν Χότζας βάζει στο πιάτο του το μεγαλύτερο ψάρι. Ο φιλόσοφος ρίχνει στον Ναστραντίν Χότζα ένα βλέμμα έντονης δυσανεξίας και του λέει ότι αυτό που έκανε δεν ήταν μόνο κραυγαλέα εγωιστικό, αλλά και ότι παραβιάζει όλες σχεδόν τις γνωστές ηθικές και θρησκευτικές αρχές.

Ο Ναστραντίν Χότζας ήρεμα ακούει την αυτοσχέδια διάλεξη του φιλοσόφου με υπομονή και όταν τέλειωσε του λέει:

- Λοιπόν, κύριε, εσείς τι θα κάνετε;
- Εγώ, ως ευσυνείδητος άνθρωπος, θα είχα πάρει το μικρότερο ψάρι για τον εαυτό μου.

- Να το, λοιπόν! Καλή όρεξη!», είπε ο Ναστραντίν Χότζας και τοποθέτησε το μικρότερο ψάρι στο πιάτο του φιλοσόφου.

41. Ανακύκλωση.

- Χότζα! Τι κάνουν με τα παλιά ολόγιομα φεγγάρια;
- Τα κόβουν σε μικρά κομμάτια και τα κάνουν αστέρια.

42. Μικρή πιθανότητα με τεράστια οφέλη.

Μια μέρα, οι άνθρωποι βρήκαν τον Ναστραντίν Χότζα να ρίχνει τα υπολείμματα του γιαουρτιού του στη λίμνη.

- Ναστραντίν Χότζα, τι κάνεις; τον ρώτησε κάποιος.
- Πήζω τη λίμνη σε γιαούρτι, απάντησε ο Ναστραντίν Χότζας.

- Μα μπορεί ένα μικρό κομμάτι γιαουρτιού να πήξει μια ολόκληρη λίμνη; ρώτησε ο άνδρας, ενώ οι άλλοι γελούσαν με τον Ναστραντίν Χότζα.

- Απίθανο, αλλά ποτέ δεν ξέρεις, ίσως θα μπορούσε. Αλλά αν έπηξε, ε;

43. Όπου να 'ναι, αλλά όχι μέσα.

- Ναστραντίν Χότζα, από ποια πλευρά πρέπει κανείς να περπατά, όταν συνοδεύει ένα φέρετρο, σε μια κηδεία; Μπροστά, πίσω, αριστερά ή δεξιά;

- Από οποιά πλευρά, σας αρέσει περισσότερο, αρκεί που δεν είστε μέσα!

44. Κοσμοκεντρικά.

Μια μέρα, ο Ναστραντίν Χότζας ρωτήθηκε:

- Θα μπορούσατε να μας πείτε την ακριβή τοποθεσία του κέντρου του κόσμου;
- Ναι, μπορώ, απάντησε ο Ναστραντίν Χότζας. Είναι ακριβώς κάτω από το αριστερό πίσω πόδι του γαϊδάρου μου.
- Καλά, ίσως! Αλλά έχετε οποιαδήποτε απόδειξη;
- Αν έχετε αμφιβολία για το λόγο μου, μετρήστε και να δούμε.

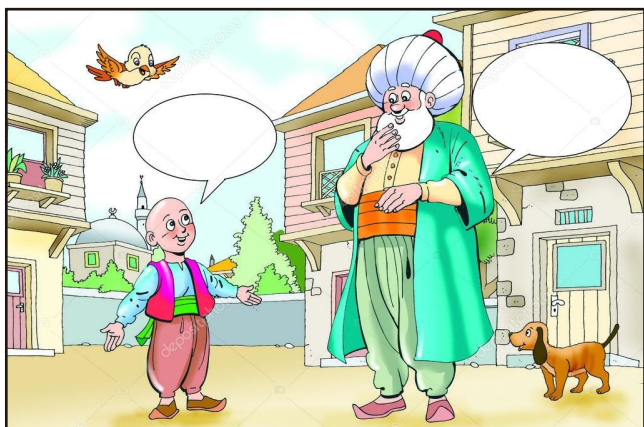
45. Προσωπική Οπτική.

Μια ομάδα φιλοσόφων ταξίδεψε μακριά, για να βρει πότε θα συμβεί το τέλος του κόσμου, αλλά δεν μπορούσε να βρει απάντηση. Τελικά, στράφηκε στον Ναστραντίν Χότζα και τον ρώτησε:

- Ξέρετε, πότε θα είναι το τέλος του κόσμου;
- Φυσικά, δήλωσε ο Ναστραντίν Χότζας. Όταν πεθάνω, θα είναι το τέλος του κόσμου.
- Όταν πεθάνεις; Είσαι σίγουρος;
- Θα είναι για μένα τουλάχιστον, είπε ο Ναστραντίν Χότζας.

46. Του χεριού σας.

Μια μέρα, κάποιος αποφάσισε να σκαρώσει μια φάρσα στον Ναστραντίν Χότζα. Με ένα μικρό πουλί μέσα στην παλάμη του, θα τον ρωτούσε, αν ήταν ζωντανό ή νεκρό. Εάν έλεγε ότι είναι ζωντανό θα το έπνιγε, για να του αποδείξει ότι είχε κάνει λάθος. Εάν έλεγε ότι ήταν νεκρό, θα το άφηνε να πετάξει μακριά και θα τον ξεγελούσε. Όταν βρήκε τον σοφό γέροντα, του είπε:

- Ναστραντίν Χότζα, αυτό που εγώ κρατώ, είναι ζωντανό ή νεκρό;

Ο Ναστραντίν Χότζας σκέφτηκε για μια στιγμή και απάντησε:

- Αχ, φίλε μου, ό,τι είναι στο χέρι σας!

47. Ποιος; Εγώ;

- Ναστραντίν Χότζα, γιατί το κάνετε αυτό να απαντάτε σε μια ερώτηση με μια άλλη ερώτηση;

- Εγώ κάνω τέτοιο πράγμα;

48. Μοιρολατρικά.

Ένας άνδρας ρώτησε τον Ναστραντίν Χότζα:

- Ποια είναι η έννοια της μοίρας, Ναστραντίν Χότζα;
- Υποθέσεις, απάντησε ο Ναστραντίν Χότζας.
- Με ποιο τρόπο; ρώτησε ο άντρας ρώτησε και πάλι.

Ο Ναστραντίν Χότζας τον κοίταξε και είπε:

- Υποθέτετε ότι τα πράγματα θα πάνε καλά και αν δεν πάνε, επικαλείστε την κακή τύχη. Υποθέτετε ότι τα πράγματα θα πάνε άσχημα και αν δεν πάνε, επικαλείστε την καλή

τύχη. Μπορείτε να υποθέσετε ότι ορισμένα θα συμβούν ή όχι και λείπει η διαίσθηση ότι δεν ξέρετε τι πρόκειται να συμβεί. Μπορείτε να υποθέσετε ότι

το μέλλον είναι άγνωστο και όταν αποκλειστούν όσα είπατε, αυτό ονομάζεται τύχη.

49. Με λίγες θερμίδες.

Μια ψυχρή και χιονισμένη μέρα του χειμώνα, ο Ναστραντίν Χότζας μιλούσε με μερικούς από τους φίλους του στο τοπικό καφενείο. Ο Ναστραντίν Χότζας είπε ότι κάνει κρύο και δεν τον ενοχλεί και στην πραγματικότητα, αυτός θα μπορούσε να μείνει, εφόσον χρειαζόταν, όλη τη νύχτα, χωρίς καμία θέρμανση.

- Ναστραντίν Χότζα, είπαν. Αν σταθείς όλο το βράδυ στην πλατεία του χωριού χωρίς θέρμανση και με οποιοδήποτε εξωτερικό μέσο, ο καθένας από εμάς, θα σε κεράσει ένα πλούσιο γεύμα. Αλλά αν αποτύχεις, θα προσφέρεις σε όλους μας ένα πλούσιο δείπνο.

- Πάει το στοίχημα, είπε ο Ναστραντίν.

Το ίδιο βράδυ, ο Ναστραντίν Χότζας βρισκόταν στην πλατεία του χωριού, μέχρι το πρωί και παρά το τσουχτερό κρύο. Το πρωί, έτρεξε θριαμβευτικά στους φίλους του και τους είπε ότι θα πρέπει να είναι έτοιμοι να εκπληρώσουν την υπόσχεσή τους.

- Έχασες το στοίχημα, Ναστραντίν Χότζα, είπε ένας από αυτούς. Περίπου τα μεσάνυχτα, λίγο πριν πάω για ύπνο, είδα ένα κερί να καίει σε ένα παράθυρο, τριακόσια μέτρα μακριά από όπου στεκόσουν. Αυτό σημαίνει ασφαλώς ότι εσύ ο ίδιος ζεσταινόσουν από αυτό.

- Αυτό είναι γελοίο, υποστήριξε ο Να-

στραντίν Χότζας. Πώς μπορεί ένα κερί πίσω από ένα παράθυρο να ζεστάνει κάποιον τριακόσια μέτρα μακριά;

Όλοι όμως έλεγαν ότι γίνεται και πως ο Ναστραντίν Χότζας είχε χάσει το στοίχημα. Ο Ναστραντίν Χότζας αποδέχθηκε την ευμηγορία και τους κάλεσε όλους σε δείπνο, εκείνο το βράδυ, στο σπίτι του. Όλοι έφτασαν εγκαίρως, γελώντας και αστειευόμενοι, προεξοφλώντας το υπέροχο δείπνο, που επρόκειτο να τους προσφέρει ο Ναστραντίν. Αλλά το δείπνο δεν ήταν έτοιμο. Ο Ναστραντίν Χότζας, τους είπε ότι θα είναι έτοιμο σε σύντομο χρονικό διάστημα και άφησε το δωμάτιο για την προετοιμασία του δείπνου. Ένα μεγάλο χρονικό διάστημα πέρασε και ακόμα δεν φαινόταν να σερβίρεται δείπνο. Τέλος, ανυπόμονοι και πολύ πεινασμένοι, πήγαν στην κουζίνα, για να δουν αν τελείωσε το μαγείρεμα. Αυτό που είδαν, δεν μπορούσαν να το πιστέψουν. Ο Ναστραντίν Χότζας στεκόταν μπροστά σε ένα τεράστιο ξέχειλο καζάνι. Κάτω από το καζάνι, υπήρχε ένα αναμμένο κερί.

- Κάντε υπομονή, φίλοι μου, τους είπε ο Ναστραντίν Χότζας. Το δείπνο θα είναι έτοιμο σύντομα. Βλέπετε, είναι το μαγείρεμα.

- Είσαι στα καλά σου, Ναστραντίν Χότζα; φώναξαν. Πώς θα μπορούσε με ένα τέτοιο μικροσκοπικό κερί να βράσει ένα τόσο μεγάλο καζάνι;

- Η άγνοιά σας, για τα θέματα αυτά, με διασκεδάζει, είπε ο Ναστραντίν. Αν η φλόγα ενός κεριού, πίσω από ένα παράθυρο και τριακόσια μέτρα πιο κάτω, μπορεί να θερμάνει ένα άνθρωπο, σίγουρα η ίδια φλόγα θα βράζει το φαγητό σε αυτό το δοχείο, που είναι μόνο τρεις πό-ντους μακριά.

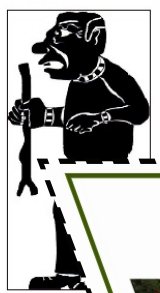
«Γελοιογραφίες της Καθημερινής»

Τα μελανόμορφα των γελοιογραφιών της «Καθημερινής»

Άλλη μια αισθητική συγγένεια των γελοιογραφιών της «Καθημερινής» με την τέχνη της ζωγραφικής στο νεοελληνικό Θέατρο Σκιών.

Εν προκειμένω και πιο συγκεκριμένα, τα μελανόμορφα των αποδόματων γελοιογραφιών της «Καθημερινής» μοιάζουν απολύτως αισθητικά, με τα αντίστοιχα μελανόμορφα της τέχνης του Καραγκιόζη.

Μια πολύ όμορφη αισθητική και καλλιτεχνική ομοιότητα... Μαριωλάκης ο Βομβητής

32 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Η ακρίβεια δεν κερδίζει... εντυπωσιακά τεχνίτη

ΕΙΣ ΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΕΛΤΑ

Η βύρα σε μια ανάλυση κοινωνική

Σελίδα 12

9 ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

ΛΕΣ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΧΘΕΣ:

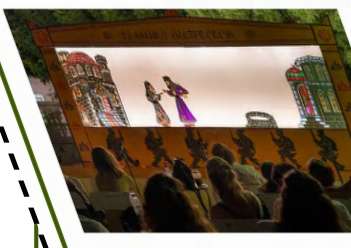
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ 63ου ΤΕΥΧΟΥΣ

(Νοέμβριος 2024)

Τέσσερις
εικόνες
μιλάνε όσο
4.000
λέξεις...

«ΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ»

του Θωμά Αθ. Αγραφιωτή

Η πανάρχαια και καταδωμένη τέχνη του Θεάτρου Σκιών διακρίνεται, πρώτα από όλα, για τον «αυτοφύκτο» χαρακτήρα της, διότι είναι μία τέχνη που φωτίζεται εκ των έσω και όχι από κάποια εξωτερική φωτεινή πηγή. Αυτός ο εσωτερικός φωτισμός είναι η ουσιαστική προϋπόθεση για την εμφάνιση της σκιάς πάνω σε ένα τεταμένο και επίπεδο πανί, εξαρτάται της παρουσίας ενός «αντικείμενου» ανάμεσα στο πανί και στην πηγή του φωτός. Το «αντικείμενο» αυτό μπορεί να είναι έμπνοο ή άψυχο. Στην πρώτη περίπτωση, έχουμε να κάνουμε με συμβατικό θέατρο με τη συνοδεία συχνά και κάποιων αντικειμένων, ενώ στη δεύτερη περίπτωση το κυρίαρχο άψυχο αντικείμενο είναι η φειγούρα.

Οι φειγούρες είναι κατασκευασμένες από διάφορα υλικά (δέρμα, χαρτί, πλαστικό κτλ.) και απεικονίζονται από δύο ή πιο πολλά κομμάτια, οι σφρόνισες των οποίων ενώνονται μεταξύ τους με τέτοιο τρόπο, ώστε να επιπυχνίζονται η κίνησή τους. Οι φειγούρες αυτές εμψυχώνονται από τον ανθρώπινο λόγο και κινούνται πάνω στη φωτισμένη οθόνη με τη βοήθεια ειδικών λαβών. Σύμφωνα με τις περιγραφές αυτές, μπορούμε αμέσως να διακρίνουμε τα τρία θεμελιώδη γνωρίσματα, μέσα από τα οποία οριοθετείται και προσδιορίζεται η τέχνη του Θεάτρου Σκιών. Τα γνωρίσματα αυτά είναι τα εξής: α) Η σκιά, β) Η διαδοστική απεικόνιση των αντικειμένων (κυρίως της φειγούρας) και γ) Ο ζωστικός λόγος, που εμψυχώνει τα άψυχα αντικείμενα και δίνει ζωή στη φειγούρα (ανιμισμό).

Η ιστορία του Θεάτρου Σκιών έχει «ρίζες» που χάνονται μέσα στα βάθη των αιώνων. Η σκιά συνοδεύει τον άνθρωπο από τη στιγμή που αυτός εμφανίζεται πάνω στη γη και, όπως έχει γράψει πολύ εύστοχα ο Μενέλαος Λουντέμης, «όλοι οι λαοί είχαν φως κι όλοι οι άνθρωποι δάχτυλα. Απομένει τώρα να δούμε, ποιος σταμάτησε στο "παγκόσμιό" και ποιος προχώρησε στο θέατρο, το "Θέατρο των Σκιών"» (Μενέλαος Λουντέμης, Καραγκιόζης ο Έλληνας, εκδ. Δωρικός, Αθήνα 1981, σ. 28).

Για την καταγωγή, πάντως, αυτής της τέχνης κρίνουν η Κίνα, η Ινδία και η Ελλάδα. Τα μέχρι τώρα στοιχεία φαίνεται να δίνουν το παράδοξο στους Κινέζους, οι οποίοι έχουν στην κατοχή τους την πρώτη γραπτή απόδειξη για παράσταση Θεάτρου Σκιών κατά τον 11ο αιώνα μ.Χ. στην Κίνα, σε μία χώρα, δηλαδή, στην οποία κυριαρχούσε ανέκαθεν το μαγικό στοιχείο του μυστικισμού και της αναζήτησης του υπερβατικού, κάτι που δικαιολογεί και την κυριαρχία του Θεάτρου Σκιών ως τέχνη ακροβατούσα ανάμεσα στο όνειρο και την πραγματικότητα.

Τη στιγμή, όμως, που οι Κινέζοι κατείχαν την πρώτη γραπτή μαρτυρία για την εμφάνιση του Θεάτρου Σκιών, στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου υπάρχει επίσης μία πληθώρα ενδείξεων που αποδεικνύουν την αισθητική σχέση του Θεάτρου Σκιών με τον αρχαιοελληνικό πολιτισμό. Αυτές οι ενδείξεις αναφέρονται στην εναλλαγή του φωτός με το σκότος των Ελευσινίων Μυστηρίων, στην περιγραφή του Σπηλαίου της πλατωνικής Πολιτείας, στα ομηρικά έπη και γενικότερα στην αρχαία ελληνική τέχνη και μυθολογία. Πρόκειται, όμως, για ενδείξεις σχετικές με την αισθητική του Θεάτρου Σκιών και όχι για αποδείξεις που να πιστοποιούν ιστορικά την καταγωγή του, μολοντί η έρευνα συνεχίζεται ακόμα.

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

Μηνιαία ανεξάρτητη-αδέσμευτη ηλεκτρονική έκδοση, σε θέματα Θεάτρου Σκιών, σάτιρας και ερμηνείας ενημέρωσης. Περίοδος Α' Τεύχος 63-Νοέμβριος 2024

17.11.1975

Μας στέλνει ζωγραφίες ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΤΣΟΜΠΛΙΚΑΣ από τα Γρεβενά

Ο νέοι και ερασιτέχνες καραγκιοζοπαίχτες

ΚΕΡΑΤΣΙΝΙ

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΡΑΜΦΟΣ

Ο Ιερώνυμος Ράμφος (**Ρολόφος**) γεννήθηκε στις **28 Μαρτίου του 2009** στο Κερατσίνι και κατάγεται από το νησί της Κιμώλου. Από πολύ μικρή ηλικία, έδειξε το ενδιαφέρον του για τον κόσμο του Θεάτρου Σκιών, ξεφυλλίζοντας βιβλία με φιγούρες και ιστορίες του Καραγκιόζη και φτιάχνοντας μαζί με τον πατέρα του τις πρώτες του φιγούρες, το ενδιαφέρον αυτό εξελίχθηκε σε ζήλο για την τέχνη.

Η αγάπη του για τον Καραγκιόζη χαροποίησε τους γονείς του και έτσι τον έφεραν σε επαφή με τη γνωστή οικογένεια του Θεάτρου Σκιών, **Σπυρόπουλου**. Αρχικά, παρακολούθησε **εργαστήρια** και μαθήτευσε κοντά στον κορυφαίο караγκιοζοπαίχτη Θανάση Σπυρόπουλο και στη συνέχεια, παρά τη μικρή του ηλικία, ακολούθησε ως βοηθός το γιο του, **Κώστα Σπυρόπουλο**.

Μεγαλώνοντας στο Κερατσίνι, είχε την τύχη να γνωρίσει και να παρακολουθήσει τον συντοπίτη του караγκιοζοπαίχτη **Πάνο Καπετανίδη**, τον οποίο ακολουθεί μέχρι και σήμερα ως βοηθός!

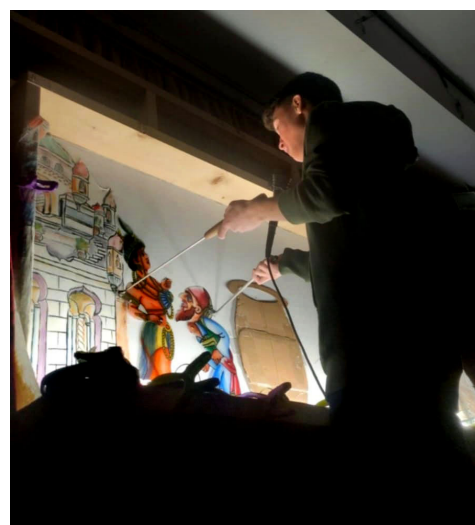
Από τα χρόνια που ήταν μαθητής του Δημοτικού, κατασκεύαζε μόνος του τις φιγούρες του από ζελατίνη και πλαστικό, ενώ με τον πατέρα του κατασκεύαζε μπερντέδες και διάφορα χρήσιμα σύνεργα του Θεάτρου Σκιών. Σήμερα, εκτός των φιγούρων, ζωγραφίζει μικρές ρεκλάμες, διαφημιστικά και σκηνικά.

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια, παίζει ερασιτεχνικά, σε εκκλησιαστικές κοινότητες του Κερατσινίου, του Πειραιά και του Περάματος, παρουσιάζοντας έργα του κλασικού ρεπερτορίου, με μεράκι και σεβασμό στην παράδοση. Ως μαθητής του **Καλλιτεχνικού Γυμνασίου**, τα προηγούμενα χρόνια, είχε συμμετάσχει σε σχολικές γιορτές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, με επιτυχία, αναδεικνύοντας την τέχνη του Θεάτρου Σκιών.

Ιδιαίτερη στιγμή στη μέχρι τώρα πορεία του, αποτέλεσε η επετειακή παράσταση που παρουσίασε, τον **Οκτώβριο του 2024**, στο Πολιτιστικό Κέντρο **«Μελίνα Μερκούρη» του Κερατσινίου**, αφιερωμένη στους πεσόντες του ελληνοϊταλικού πολέμου και στα θύματα της Κατοχής.

Με μεράκι, σεβασμό και αγάπη για την τέχνη του Καραγκιόζη, ο Ιερώνυμος Ράμφος συνεχίζει την ερασιτεχνική πορεία του στο ελληνικό Θέατρο Σκιών και συνεργάζεται με αρκετούς νέους συναδέλφους του χώρου. Μαζί, κρατούν ζωντανή την παράδοση, τιμώντας τους παλιούς δασκάλους και έχοντας όνειρα για την αγαπημένη τους τέχνη.

Θάνος Κουτσομπόλης

«Χρόνης Εξαρχάκος» (1932- 27 Σεπτεμβρίου 1984) του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

Ένας δημοφιλέστατος κωμικός πρωταγωνιστής, ο οποίος δυστυχώς «έφυγε» πολύ πρόωρα. Θυμάμαι, όταν ήμουν μόλις οχτώ χρονών, το δελτίο ειδήσεων της ΕΡΤ να δείχνει αποσπάσματα από την κηδεία του Χρόνη Εξαρχάκου και έχω ακόμα στη μνήμη μου το πόσο μου είχε κάνει εντύπωση ο θάνατός του, πράγμα που σημαίνει και πόσο δημοφιλής ήταν ο ίδιος εκείνη την εποχή. Οι ταινίες του Εξαρχάκου διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

α) Είναι οι ταινίες, στις οποίες ο

Εξαρχάκος παίζει μεν δεύτερο ρόλο, αλλά κερδίζει τις εντυπώσεις, με χαρακτηριστική ευκολία, έτσι ώστε να μένει ανεξίτηλος στις μνήμες μας, κυρίως στις ταινίες της Φίνος Φιλμ, αλλά όχι μόνο (για παράδειγμα είναι απολαυστικός, ως όργανο του νόμου, στην «**Κόρη μου τη Σοσιαλίστρια**»). Ποιο (δεύτερο) ρόλο του να πρωτοδιαλέξει κανείς; Τον ξεκαρδιστικό απατεώνα «**Κουνέλα**», που γίνεται «λαγός», στο έργο «**Κάτι κουρασμένα παλικάρια**»; Τον Κίτσο με το σουβλάκι «**Σ' αγαπώ**» στην «**Ωραία του κουρέα**»; Τον απολαυστικό Βανζέλ, που δεινοπαθεί να μάθει πέντε βασικά πράγματα στη μαθήτριά του Ζωή Λάσκαρη, στην ταινία «**Μια κυρία στα μπουζούκια**»; Την ξεκαρδιστική «γρίπη» στο έργο «**Γοργόνες και μάγκες**», με τον ίδιο να πέφτει από μόνος του στη θάλασσα για τιμωρία; Το φοβισμένο ανθρωπάκο (ιδίως την ώρα του ανοίγματος της διαθήκης) στο έργο «**Ένας Ιππότης για τη Βασούλα**»; Τον πεινασμένο ζωγράφο στην «**Παριζιάνα**» ή τον εφευρέτη με το «**Βαγγέλη! Πόρτα!**» στο έργο «**Μια Ελληνίδα στο χαρέμι**»; Τον κολλητό φίλο του «**Γόη**» Βουτσά μέσα στην ντουλάπα; Το ρόλο του τρελού της ταινίας «**Γυμνοί στο δρόμο**»; Αλλά και τον πολύ ξεχωριστό δραματικό του ρόλο στην πολεμική ταινία «**Αυτοί που μίλησαν με το θάνατο**»; Δεύτεροι (ενδεικτικοί) ρόλοι, που ξεχωρίζουν σαν να ήταν πρωταγωνιστικοί.

β) Όμως, ο Εξαρχάκος, έπαιξε και καθαρά πρωταγωνιστικούς ρόλους, που αν και λίγοι, θεωρούνται σήμερα κλασικοί και αγαπημένοι. Και αν προσωπικά προτιμώ την ερμηνεία του εξαιρετικού «**Κατεργάρη**» στην ομώνυμη κωμωδία του Γιάννη Δαλιανίδη, δεν μπορώ να αγνοήσω την πολύ πιο δημοφιλή ίσως κωμωδία του «**Γκαρσονιέρα για δέκα**», καθώς π.χ. έχω ακούσει καλό και πολύ εκλεκτό φίλο της ομάδας του

Facebook «Κινηματογραφικά Κλασσικά Κείμενα» (πρώην «Τ.Σ.Ε.Κ.») να μου παρουσιάζει τόσο εύγλωττα σκηνές από την ανωτέρω ταινία και το πόσο του αρέσει, ώστε να πω από μέσα μου: «Ο Εξαρχάκος είναι ένας πάρα πολύ σπουδαίος ηθοποιός».

«Ο κατεργάρης»: Ο Χρόνης Εξαρχάκος άφησε εποχή σε πολλές ελληνικές κινηματογραφικές ταινίες, παίζοντας δεύτερους μεν ρόλους, αλλά κυριαρχώντας

με την πληθωρική του παρουσία και το γοργό του λόγο στην οθόνη. Ποιος μπορεί να ξεχάσει π.χ. τον ευγενικό, αλλά απατεώνα, **«Κουνέλα»** στο φιλμ **«Κάτι κουρασμένα παλικάρια»** ή τον εξίσου ευγενικό, αν και νευρικό, Βανζέλ, όπως Βαγγώ, στην ταινία **«Μια κυρία στα μπουζούκια»**; Πέρα όμως από τους παραπάνω, καθαρά ενδεικτικούς, δεύτερους ρόλους του, ο Εξαρχάκος στη σύντομη (δυστυχώς) καριέρα του (**μια και «έφυγε» νέος**), πρόλαβε να παίξει και λίγους μεν, αλλά αξιομνημόνευτους, καθαρά πρωταγωνιστικούς ρόλους, με κορυφαίο ίσως το φοβισμένο, αλλά πανέξυπνο, υπαλληλάκο στην κωμωδία **«Ο Κατεργάρης»**, την τελευταία ασπρόμαυρη ταινία της Φίνος Φιλμ (1971) και σε σκηνοθεσία Γιάννη Δαλιανίδη.

Ο Χρόνης, στην κωμωδία αυτή, έχει να τα βάλει κυριολεκτικά με Θεούς και δαίμονες: Από τη μια, ο απειλητικός διευθυντής του (**Γιάννης Μιχαλόπουλος**), ο οποίος απαγορεύει τα πάρτι στους υπαλλήλους του και από την άλλη, η αδερφή του (η Νόρα Βαλσάμη), που θέλει οπωσδήποτε να κάνει πάρτι στο σπίτι τους (**«To Know us better»**, δηλαδή για να γνωριστούμε καλύτερα), καλώντας μάλιστα τον Εμίλ (Λευτέρης Βουρνάς), δηλαδή το γιο του διευθυντή του Χρόνη! Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, υπάρχει και ένας θείος αυστηρών αρχών (**Σπύρος Καλογήρου**), ο οποίος επιθυμεί διακαώς να γίνει καθηγητής βυζαντινής ιστορίας στο πανεπιστήμιο και ο οποίος θεωρεί ανήθικα τα πάρτι. Τελικά, το πάρτι θα του βγει σε καλό του Χρόνη. Η αδερφή του και ο Εμίλ, ως ερωτευμένο ζευγάρι, θα γίνουν το κλειδί για την αναβάθμιση του Χρόνη στο γραφείο. Όμως, όσο αναβαθμίζεται ο Χρόνης, τόσο μεγαλώνουν και οι ευθύνες του. **«Μεγάλα καράβια, μεγάλες φουρτούνες»**, δηλαδή, αλλά εδώ είναι που αρχίζει και η ουσία της ταινίας:

Θα τα καταφέρει ο Χρόνης να αντιμετωπίσει τις παγίδες των νέων ευθυνών του, αντιμετωπίζοντας επιτήδειους (**Νάσος Κεδράκας**), συνεργαζόμενος με φίλους του (**Βασίλης Τσιβιλίκας**), βοηθώντας το θείο του και κάνοντας **«μάγκα»** το διευθυντή του, του οποίου η θέση στηριζόταν κυριολεκτικά σε μια τεντωμένη κλωστή εξαιτίας των ανωτέρων του, που τον περίμεναν στη γωνία, για να τον κατατομήσουν με την πρώτη ευκαιρία; Αυτό είναι και το «ζουμί» μιας κωμωδίας, πίσω από την οποία κρύβεται το πικρό νόημα: των απρόσμενων και πολυδαίδαλων ευθυνών, του «τυχαίου» γεγονότος ως προς την ανέλιξη, των ικανοτήτων που χρειάζονται όχι τόσο για να φτάσεις στην κορυφή, αλλά κυρίως για να μείνεις εκεί, αλλά πάνω από όλα της κρυφής, πλην υπαρκτής, αναξιοκρατίας (ας είναι καλά δηλαδή ένα πάρτι) μέσα στα στενά και πιεσμένα όρια της σκληρής βιοπάλης...

100 ΧΡΟΝΙΑ Π.Σ.Θ.ΣΚΙΩΝ

Η ομιλία του Πάνου Καπετανίδη
στην Ημερίδα για τα 100χρονα
του Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών
στις 11 Οκτώβρη 2025 στο Μουσείο Λαϊκής
τέχνης

Ήταν φθινόπωρο του 1925, όταν σε ένα καφενείο, σε μια μπαρμπουτιέρα, μαζεύτηκαν κάτι περίεργοι άνθρωποι. Άλλος κράταγε ένα μπαστούνι, άλλος φόραγε στραβά τον μπερέ, άλλος τη ρεπούμπλικα και άλλος κάτι κομμάτια χαρτόνια, που μόλις μάζεψε έξω από ένα παντοπωλείο.

Στρογγυλοκάθισαν στα τραπέζια και σχηματίζοντας μικρές παρέες, άρχισαν να κουβεντιάζουν μεταξύ τους.

Κάτι για πιένες λέγανε, κάτι για γιουρούσια κόσμου, κάποιοι για θεατρώνηδες λέγανε, άλλοι για μουζικάντηδες, κάποιοι για μουλαρόδρομους και κάποιοι μιλάγανε για καφετζήδες.

Ξάφνου κάποιος είπε: «Νομίζω ότι μπορούμε να αρχίσουμε συνάδελφοι. Ήρθανε και οι πιο μακρινοί».

Μωρέ, ποιοι ήταν αυτοί! Ήταν οι **καραγκιοζοπαίχτες**. Αυτοί δηλαδή, που από το **1841** παίρνανε ένα κομμάτι χαρτόνι, το κόβανε γύρω-γύρω σκάλιζαν και ένα μάτι, ένα φρύδι και ένα αυτί και αυτό το πράγμα το λέγανε φιγούρα, το βάζανε σε ένα άσπρο πανί, που το φώτιζαν με ένα λυχνάρι και του δίνανε ζωή. Αυτό το παράξενο ανατολίτικο Θέατρο Σκιών το **βάφτισαν: «ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ»**.

100 χρόνια πέρασαν από τότε, όταν σε εκείνη την καπνερή μπαρμπουτιέρα ιδρύθηκε το **Σωματείο Ελλήνων Καραγκιοζοπαιχτών**, το μετέπειτα **Πανελλήνιο Σωματείο Θεάτρου Σκιών**.

Μαζευτήκανε λοιπόν για να μπορούν να διεκδικούν τα δικαιώματά τους, που τότε τα εκμεταλλευόταν αυτός που κατείχε την «μάντρα», που έδωναν την παράσταση, ή ο καφετζής στα χωριά, όταν βγαίνανε περιοδεία το χειμώνα.

Αυτοί που με τα βαρύγδουπα «αντρίκια» ονόματά τους έμελε να σημαδέψουν τις παιδικές ψυχές, τις μεσόκοπες καρδιές και να βρέξουν από συγκίνηση τα γερόντικα μάτια: **Ο Αντ. Μόλλας, ο Χρ. Χαρίδημος, ο Χαρ. Πετρόπουλος, ο Ιατρίδης, ο Κ. Καραμπάλης, ο Σωτ. Σπαθάρης, ο Βασίλαρος, ο Γιάνναρος** και τόσοι άλλοι.

Έτσι, ιδρύθηκε το Σωματείο, με απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, την 28η Ιανουαρίου 1925 (έγγραφο του Σωματείου αναγράφουν την 23η Φεβρουαρίου), η οποία καταχωρήθηκε στο βιβλίο των Σωματείων, με αριθμό **Μητρώου 26078**.

Και αυτή η τέχνη που κουβάλαγαν στην πλάτη τους, από μαντράκι σε μαντράκι, από χωριό σε χωριό, ήταν η τέχνη που έμελε να αναστήσει γενιές γενεών.

Το Ελληνικό Θέατρο Σκιών είναι ένα θέατρο, που ανήκει στις

παραδοσιακές-λαϊκές τέχνες, και όλη του η φιλοσοφία στηρίζεται αφενός στους σταθερούς τύπους που παρουσιάζει (**Καραγκιόζης, Χατζηαβάτης, Μπαρμπαγιώργος, Μορφονιός Διονύσιος** και άλλοι) και αφετέρου στην προφορική παράδοση. Δηλαδή στον προφορικό λόγο, όπως το δημοτικό τραγούδι, που από στόμα σε στόμα, από τον καραγκιοζοπαίχτη στο βοηθό, πέρασε μέχρι τις μέρες μας, στους νεότερους καραγκιοζοπαίχτες.

Το ελληνικό λαϊκό Θέατρο Σκιών, ως γνωστό, είναι εκείνο που πρώτο έκανε **γνωστούς, στη μετεπαναστατική Ελλάδα, τους ήρωες του 1821.**

Μίλησε για τον **Μέγα Αλέξανδρο**, αγκαλιάστηκε στο φτωχό Ρωμιό, γιατί ήταν ένα κομμάτι από τη ζωή του, που έκανε γέλιο την πίκρα

και τον πόνο του, ήταν κάποιος πιο φτωχός από εκείνον. Κατάφερε να ζήσει μέσα από αντίξοες συνθήκες. Για αυτό και υπάρχει μέχρι τις μέρες μας.

Καταφέρνει, διαχρονικά, να παρουσιάσει το πώς ήταν η Ελλάδα των περασμένων χρόνων.

Τους ιδιωτισμούς της γλώσσας, με χαρακτήρες από τα Επτάνησα, την Κρήτη, την Μακεδονία, την Ρούμελη και την Θράκη, με τις ντοπιολαλιές, τις τοπικές φορεσιές και τα τραγούδια τους.

Ξαναζωντανεύει παραδοσιακά και χαμένα επαγγέλματα, όπως του παπουτσή, του λατερνατζή, του πεταλωτή, του σαλεπιτζή, του κουλουρτζή, του παλιού φούρναρη.

Παρουσιάζει έθιμα και παραδόσεις, παλιά παιδικά παιχνίδια και στιχοπαίχνιδα.

Σήμερα η τέχνη αυτή, ανανεωμένη, όπως άλλωστε απαιτεί η παράδοση, με νέα γενιά καλλιτεχνών στην υπηρεσία της, αξίζει τη φροντίδα, την αγάπη και την υποστήριξη.

Το **Πανελλήνιο Σωματείο Θεάτρου Σκιών** είναι ένα από τα πιο παλιά Σωματεία, στέγασε και στεγάζει για **100 χρόνια**, όλους τους καραγκιοζοπαίχτες της Ελλάδας (κάποια περίοδο και της Κύπρου), τους βοηθούς, τις συζύγους, τους μουσικούς, αλλά και τους φίλους του Καραγκιόζη, που με οποιονδήποτε τρόπο έχουν βοηθήσει την τέχνη του ελληνικού λαϊκού Θεάτρου Σκιών.

Το Σωματείο μας, σήμερα, επιτελεί ένα σοβαρό έργο, τόσο για τη σωτηρία της παράδοσης, όσο και για τη δημιουργία νέων καραγκιοζοπαιχτών που σέβονται αυτή.

Για το σκοπό αυτό, διατηρεί αξιοπρεπή γραφεία στο κέντρο της Αθήνας, διαθέτοντας βιβλιοθήκη, αρχεία εφημερίδων με όλα τα δημοσιεύματα για το Θέατρο Σκιών, το πλούσιο μητρώο από την ίδρυσή του, που παρέχει στοιχεία για τους παλιούς καραγκιοζοπαίχτες και μεγάλη, ανεκτίμητης αξίας, συλλογή από **400 περίπου φιγούρες** από όλο το φάσμα των καραγκιοζοπαιχτών, πινακοθήκη από έργα παλιών καραγκιοζοπαιχτών, **φωτογραφικό αρχείο, αρχείο βίντεο** με Θέατρα Σκιών από την Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο.

Φέτος, το Σωματείο μας γιορτάζει τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του.

Παρόλη τη σοβαρή προσπάθεια που καταβάλλει και το πολιτιστικό έργο που έχει επιτελέσει

(πραγματοποίηση ΔΥΟ συνεδρίων, επτά εκθέσεων με φιγούρες και υλικά, δημιουργία σεμιναρίων, τηλεοπτική παραγωγή, παραγωγή δίσκου, δημιουργία δύο φεστιβάλ, του Αθηναϊκού στο λόφο Στρέφη, και της Νέας Ιωνίας, παραγωγή και εκτέλεση παραστάσεων, ηλεκτρονική μηνιατική έκδοση περιοδικού, δημιουργία Επιτροπής Νέων και άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες) αντιμετωπίζει πάντα οικονομικό πρόβλημα ακόμα και για τη διατήρηση των γραφείων του.

Από τα σοβαρότερα επαγγελματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα, είναι η λάθρα είσοδος ασχέτων με την τέχνη ανθρώπων, που ενώ δεν έχουν θητεύσει σε κανένα караγκιοζοπαίχτη, αγοράζουν μερικές φιγούρες και παριστάνουν τους караγκιοζοπαίχτες με αποτέλεσμα το κοινό και ιδιαίτερα τα παιδιά να σχηματίζουν λάθος εικόνα για την ταλαίπωρη και πολύπαθη αυτή λαϊκή-παραδοσιακή μας τέχνη.

Καλλιτεχνικό ζητούμενο: Η δημιουργία Εθνικής Σκηνης Θεάτρου Σκιών, μουσείου και σχολής και γραφείων στον ίδιο χώρο.

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ: ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

22/7/1986. ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ μου ως πρόεδρος του Σωματείου από τον Πρόεδρο πρωτοδικών Αθανάσιο Θεμέλη στις 25/6/86, έκδοση 22/7/1986.

Προσωρινή διοίκηση: Πάνος Καπετανίδης, Σταμάτης Γενεράλης, Λεωνίδας Μαρής, Λεωνίδας Δημόπουλος και Θεμιστοκλής Καραμπάλης.

- Αλλαγή γραφείων (Από Σοφοκλέους 78 σε σύγχρονα γραφεία στην Πλατεία Κάνιγγος).
- Δύο Συνέδρια (Αθήνα, 1987 & Νέα Ιωνία, 2017).
- Πέντε εκθέσεις φιγούρων κτλ. (2 Κερασίни, 1 Αθήνα και 2 Νέα Ιωνία).
- Παραστάσεις για την οικονομική ενίσχυση του Σωματείου με ταυτόχρονα αφιερώματα και τιμητικές σε βετεράνους караγκιοζοπαίχτες.
- Ορισμός 28 Μάρτη ως Παγκόσμια Μέρα Θεάτρου Σκιών.
- Γιορτασμός των 100 χρόνων του

Πατρινού Καραγκιόζη με 5 παραστάσεις στην Πάτρα και τιμητικές στους Πατρινούς Γιάνναρο, Κώσταρο, Ορέστη, αλλά και στον Αντώνναρο, στην Αμαλιάδα, με εκδρομή του Σωματείου στις δυο πόλεις.

• Δύο Φεστιβάλ (19 Λόφου Στρέφη, που σταμάτησε και 9 Νέας Ιωνίας), με τιμητικά αφιερώματα σε караγκιοζοπαίχτες-σταθμούς της ιστορίας του Θ.Σ..

• Γιορτή, για να τιμηθεί η «γυναίκα του караγκιοζοπαίχτη», με απονομές τιμητικών διακρίσεων σε αυτές.

• Έκδοση αρχικά έντυπης εφημερίδας και αργότερα μηνιατικής ηλεκτρονικής έκδοσης περιοδικού, με τον ίδιο τίτλο: «Ο Καραγκιόζης μας».

• Έκδοση αναμνηστικών **γραμματοσήμων** σε συνεργασία με τα **ΕΛΤΑ**.

• Έκδοση **αναμνηστικής σφραγίδας** πάλι σε συνεργασία με τα ΕΛΤΑ.

• Έκδοση **ημερολογίου** με φιγούρες της συλλογής μας για τα 90άχρονα του Σωματείου.

• Τέσσερις τροποποιήσεις καταστατικού.

• Μάζεμα **αποκομμάτων εφημερίδων** σχετικών με Καραγκιόζη από εταιρεία φίλου του Σωματείου μας.

• Δημιουργία **άλμπουμ φωτογραφιών**.

• Παραγγελία και αγορά **ΔΥΟ Πινάκων από Φώτη Ράμμο.**

• Παραγωγή και έκδοση δίσκου **33 στροφών «Τα τραγούδια του Καραγκιόζη»** (και μετέπειτα κασέτας και CD). Αρχικά η ιδέα ήταν η εξυπηρέτηση των καραγκιοζοπαιχτών με σωστών, από πλευράς ακουστικής, τραγουδιών, για τις παραστάσεις τους. Όμως με τη συνδρομή και χρηματοδότηση του αείμνηστου φίλου του Καραγκιόζη και μέλους, του συγγραφέα Μιχάλη Ιερωνυμίδα, έγινε δίσκος.

• **Εντευκτήριο** κάθε Σάββατο και μαθήματα σε νέους ενδιαφερόμενους για την τέχνη.

• Τρεις **επιχορηγήσεις** από το Υπουργείο Πολιτισμού επί προεδρίας μου.

• Αμειβόμενα **σεμινάρια με το Υπουργείο Εργασίας (ΕΚΤ 93)**, για την εκπαίδευση 18 νέων αγοριών και κοριτσιών, κυρίως νηπιαγωγών και δασκάλων, χρήσιμο για την καριέρα τους.

• **Αγορά όλων των φιγούρων της οικογένειας της οικογένειας Καραμπάλη.**

• Παραγωγή τηλεοπτικής σειράς **26 επεισοδίων, στην ΕΡΤ-2, με τίτλο «Και μιλάει και λαλάει».**

• Καθιέρωση κοπής **βασιλόπιτας.**

• Οικονομικές **ενισχύσεις** σε ασθενείς και αναξιοπαθούντες καραγκιοζοπαίχτες.

• Τριάντα οκτώ **επισκέψεις με Υπουργούς** και φορείς του Υπουργείου Πολιτισμού, κατά την διάρκεια της θητείας μου μέχρι το 2021.

• Παράσταση **«Κατσαντώνη» με τον Βάγγο** στο λόφο της Μονής Καισαριανής.

• Λειτουργία **ιστοσελίδας** για το Σωματείο για πολλά χρόνια μέσω της προσωπικής μου ιστοσελίδας και τα τελευταία χρόνια αυτόνομης, καθώς και σελίδα στο Facebook.

• Έκδοση έγχρωμου, **κρεμαστού ημερολογίου το 2015**, με φιγούρες από το αρχείο του Σωματείου για τα 90χρονα.

• **Άοκνες προσπάθειες για την ίδρυση «Εθνικής Σκηνης Θεάτρου Σκιών», μουσείου και σχολής.** Πάγιο αίτημα του Σωματείου μας και κεντρικός τίτλος του 2ου Συνεδρίου με τίτλο: «Ένα σπίτι για τον Καραγκιόζη».

23 Υπουργοί Πολιτισμού πέρασαν από το 1986, που ανέλαβα για πρώτη φορά Πρόεδρος του Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών και το ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού κωφεύει, για να μην πω αδιαφορεί, στις διαρκείς οχλήσεις του Σωματείου μας, για να κάνει κάτι, ώστε να μην φτάσει η τέχνη στο σημείο **ΜΗΔΕΝ**, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Υπάρχει διαχρονική-ιστορική ευθύνη.

Για να μας ξεφορτωθεί το ΥΠ.ΠΟ., μας έδωσε κατά καιρούς μικρές επιχορηγήσεις.

1,5 εκατομμύριο δραχμές επί υπουργίας Μελίνας Μερκούρη, 1,5 εκατομμύριο δραχμές επί υπουργίας Ντόρας Μπακογιάννη και 2,5 εκατομμύρια δραχμές επί υπουργίας Θάνου Μικρούτσικου. Τότε, μάλιστα, αγοράσαμε και τις φιγούρες των αείμνηστων Σπύρου και Θέμη Καραμπάλη από την οικογένειά τους, που αποτελεί και το μεγαλύτερο μέρος της συλλογής μας.

Το **2009**, μπροστά στα έκπληκτα μάτια της τότε ηγεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, αναγνωρίζεται από την **UNESCO** ότι το τούρκικο Θέατρο Σκιών αποτελεί **άυλη πολιτιστική κληρονομιά της Τουρκίας!** Ο σάλος τότε από τον πνευματικό κόσμο ανάγκασε τον τότε Υπουργό **Παύλο Γερούλανο** να υποσχεθεί ταχεία προσπάθεια να αναγνωριστεί και για την Ελλάδα ως **άυλη πολιτιστική κληρονομιά.** Παραμένει η υπόσχεση...

Η μόνη απάντηση που δόθηκε το **2017** είναι ότι: «*Το στοιχείο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Θεάτρου Σκιών είναι ήδη εγγεγραμμένο στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας με την*

υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΝΠΑΑΠΚ/ΤΑΠΚΔΘ/68656/38642/402/110/3-3-2016 Υπουργική Απόφαση. Η απόφαση, ωστόσο, για υποβολή φακέλου εκ μέρους της χώρας μας για την εγγραφή στοιχείων Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς σε έναν από τους τρεις καταλόγους που προβλέπει η Σύμβαση για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO λαμβάνεται από την Εθνική Επιτροπή έπειτα από συνεκτίμηση πολλών παραγόντων». (!!!)

Στα χρόνια της κρίσης, το Σωματείο έπαψε να διεκδικεί οικονομική ενίσχυση για τα τρέχοντα (κυρίως το ενοίκιο) και επικεντρώθηκε στη διεκδίκηση χώρου από το ΥΠ.ΠΟ., για να στεγάσουμε τα γραφεία

και το υλικό μας και παράλληλα αν υπήρχε και χώρος, για να στήσουμε ένα θερινό θεατράκι για την Εθνική μας Σκηνή. Με επίκεντρο τους χώρους στην Πλάκα, που το πρώτο και το τρίτο ανήκουν στο Υπουργείο Πολιτισμού:

α) **Οδός Ραγκαβά 5**, είναι ένας από τους δρόμους που τέμνει την Πλατεία Λυσικράτους, όπου υπήρξε το ιστορικό τελευταίο θέατρο του αείμνηστου Γιώργου Χαρίδημου. Το χώρο αυτό τον θεωρήσαμε κατάλληλο, αφού διαθέτει μια τεράστια αυλή.

Επίσης, β) **Ραγκαβά 13**.

γ) Παράλληλα, υποδείξαμε και έναν ακόμη χώρο στην οδό **Θόλου & Πανός 19Α**, στην Πλάκα, που έχει όμως παραχωρηθεί στην Επιτροπής Πτυχιούχων Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών.

Κανένα από τα αιτήματά μας δεν υλοποιήθηκε.

Κακή ήταν και η αντιμετώπιση από τα ιδρύματα, π.χ. του ιδρύματος Κακογιάννη, όπου στην πρόταση του

Σωματείου για εβδομαδιαίο

ΔΩΡΕΑΝ αφιέρωμα στα ηρωικά έργα, με αφορμή τον εορτασμό των 200 χρόνων της Εθνικής Παλιγγενεσίας, (μαζί και με σχετική έκθεση, με φιγούρες, ρεκλάμες και σκηνικά παραστάσεων του 1821), ζητούσαν «χατιρικά» το ποσό των 150 € την ημέρα ως ενοίκιο.

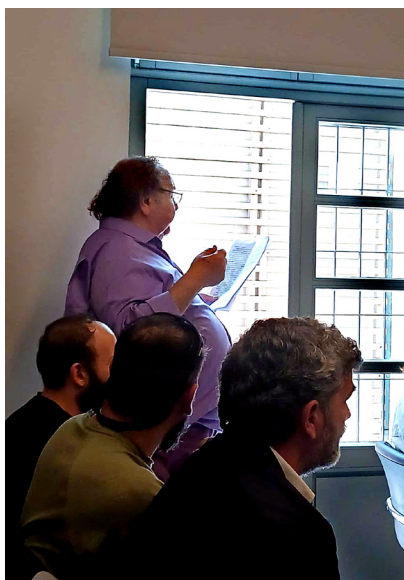
Από κάποιο σημείο και πέρα, γύρω στο έτος 2017, άρχισε από κάποια μέλη του Δ.Σ., περιέργως, **η απαξίωσή μου ως Πρόεδρο.**

Δεν είναι η ώρα για μεμψιμοιρίες. Η επίτευξη των στόχων, που όλοι μαζί είχαμε ορίσει, θα είναι ο οδηγός μου.

Εγώ, το **2022**, παρέδωσα τη σκυτάλη σε νέα διοίκηση, στην οποία παρέδωσα και όλα μου τα μέσα που διέθετα για την εξυπηρέτησή τους, μαζί με την απόλυτη συμπαράστασή μου.

Πιστεύω ότι για τα πεπραγμένα των μετά το 2022 ετών θα αναφερθεί άλλος συνάδελφος.

Εγώ πάντως εύχομαι να συνεχίσουν να προσπαθούν και να πετύχουν εκείνα τα οποία δεν μπόρεσα εγώ, για το ανέβασμα της τέχνης και την προστασία του επαγγέλματος του καραγκιοζοπαίχτη.

Βελιογραφία Του Χαρίδημου

ΜΑΤΟΝ ΑΥ ΒΑΡΕΝΤΙΝΟ
ΣΕ ΑΓΑΠΩ

Ai Lâu

ΘΕΑΤΡΟ
ΣΚΙΝ
ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ: ΟΡΕ, ΜΟΜΟΛΟ
ΕΒΑΛΕΣ ΕΛΙΑ ΣΤΗ ΜΥΤΗ
ΣΟΥ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΗΝΕ
ΤΟ ΛΑΘΙ.

 Άποιος Καναλά το καζάνι
 ΑΥΤΑ ΠΑΘΑΙΝΕΙ
 ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΛΟΧΡΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΑ ΔΙΔΗΜΟΥ 2025

Ο ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ ΜΑΣ ΣΤΕΛΝΕΙ 2

